

זמני כניסת וצאת השבת

כניסת שבת: 16:50
שקיעה: 17:12
צאת השבת: 17:50
רבנו תם: 18:27

לפי אופק נתיבות שבת שלום ומבורך

בזמן התפילה וסמי תורה אין לקרוא את תעלון

אחד השבת

העלון מופץ באלפי עותקים בארץ ובעולם מוקדש לע"נ רבי משה בן עישה ז"ל

אילו אילו במה אברךך אם אומר לך שיהו פירותיך מזהוקין והרי פירותיך מזהוקין שיהא צילך נאה הרי צילך נאה שתהא אמת המים עוברת תחתך הרי אמת המים עוברת תחתך אלא יהי רצון שכל נטיעות שנטעין ממך יהיו כמועדך: (תענית ה: א)

מפניני הפרשה

"דבר אל בני ישראל וישבו ויהיו על פי ההירות"

פסוק זה- אמר הרבי ר' אברהם יהושע בעל "אוהב ישראל" מאפסא- מלמד אותנו בדרך רמז כמה יש להיזהר בעוון החמור של לשון הרע. "וישבו ויחנו"- חובה על האדם לשבת ולחנות (לחכות מעט). "לפני פי החירות"- לפני שהוא נותן לפיו חירות לדבר ככל העולה על רוחו...

"ה' ילחם לכם ואנשם דחורישון"

האדמו"ר מגור בעל ה"בית ישראל" מגור היה אומר במלחמת ששת הימים שהפסוק "ה' ילחם לכם" - שה' ילחם לכם במלחמה ובגלל זה אתם "דחורישון"- לא תדברו באמצע התפילה או בבית הכנסת דברי חול.

"מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו"

ישנם צדיקים- אמר הצדיק רבי מנחם מנדל מקוצק- הצועקים תמיד לקב"ה שיביא את המשיח. ואני תמהה- אמר הרבי- מדוע במקום זאת אינם צועקים לישראל ומזרזים אותם שישבו בתשובה שלימה וממילא יבוא המשיח. דבר זה- סיים הרבי- מרומז בכתוב במה שאומר הקדוש ברוך הוא למשה: "מה לך כי תצעק אלי? דבר אל בני ישראל ויסעו!"

"ויבקעו המים"

מבאר רש"י: ויבקעו המים- כל מים שבעולם! לשם מה נבקעו כל המים שבעולם?- הקשה הצדיק רבי שר שלום מבעלזא- והרי ידוע שאין הקדוש ברוך הוא עושה נס ללא צורך?? אלא- השיב הצדיק- את המילה "מים" ניתן לפרש גם בלשון "צרה" וכמו שדוד המלך אומר בתהילים: "באו מים עד נפש".

"וישבדו העם ביום השביעי ויקראו בית ישראל את שמו מן"

הצדיק רבי יצחק מאיר מגור, בעל "חידושי הרי"ם", היה מורה לחסידיו שבשעה שנולדת למי מהם בת ומבקש האב לתת לה שם, לא יעשה זאת בימות החול אלא דווקא בשבת קודש. ראייה לדבר- אמר הצדיק- ממאמר הגמרא בתחילת מסכת סוטה, שם נאמר: ארבעים יום קודם יצירת הוולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני.

אם כן- אמר הצדיק- ממה שנאמר 'בת פלוני לפלוני' ולא נאמר 'פלונית לפלוני', מוכח שלבת לא נקבע שם בשמים, ולכן ראוי לתת לה את השם המיועד לה בשבת קודש. ומדוע דווקא בשבת? כיוון שכך מצאנו אצל בני ישראל ששאלו אם זה מן וקבעו לה שם בשבת.

העלון להצלת מור תומר סגרון ורעייתו תחי'. ניתן להצטרף לרשימת התפוצה במייל: שלחו מילת "הצטרפות" ל- keremyosef@okmail.co.il
 לתגובות תרומות דארות והערות: 052-7148454
 ניתן לשלוח גם בפקס: 08-9941870

בט"ו בשבט ראש השנה לאילנות, על כן טוב ונכון לומר ביום ט"ו בשבט בשחרית פסוקים אלו ובקשה זו, וידוע הוא שיש קבלה ביד חכמי אשכנז ז"ל שצריך לבקש ביום ט"ו שבט בפרטות על האתרוג שיזדמן לישראל אתרוג טוב ויפה בחג

ויפי רצון
 מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתברך כל אילנות האתרוג להוציא פירותיהם בעתם ויוציאו אתרוגים טובים יפים ומהדרים ונקים מכל מום ולא יעלה בהם חזזית, ויהיו שלמים ולא יהיה בהם שום חסרון ואפלו עקיצת קוץ, ויהיו מצויים לנו ולכל ישראל אחינו בכל מקום שהם, לקיים בה מצות נטילה עם הלולב בחג הסוכות שבא עלינו לחיים טובים ולשלום כאשר צויתנו בתורתך על ידי משה עבדך "ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרין וענף עץ עבת". ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתעזרנו ותסייענו לקיים מצוה זו של נטילת לולב והדס וערבה ואתרוג בתקונה בזמנה בחג הסוכות שבא עלינו לימים טובים ולשלום בשמחה ובטוב לב, ותזמין לנו אתרוג יפה ומהדר ושלם וכשר כהלכתו.

ויפי רצון
 מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתברך כל מיני האילנות ויוציאו פירותיהם ברבוי שמנים וטובים, ותברך כל הגפנים שיוציא ענבים הרבה שמנים וטובים כדי שיהיה היין היוצא מהם מצוי לרב לכל עמך ישראל לקיים בו מצות קדוש ומצות הבדלה בשבתות ובימים טובים, ויתקיים בננו ובכל ישראל אחינו מקרא שכתוב "לך אכל בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינה פי כבד רצה האלהים את מעשיך" "באתי לגני אחתי כלה אריתי מזרי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי אכלו רעים שתו ושכרו דודים".

ויפי רצון
 אמרי פי והגיון לפי לפניך ה' צורי וגואלי:

"ויהי בשלח פרעה את העם וגו'

וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים

פתח ב"עם" וסיים ב"בני ישראל"!

מפרש בספר "כרם לדוד" כי בני ישראל הם בני עליה אשר בטחו בה' ולא פחדו משום מלחמה. ולכן עלו עם כלי נשק ממצרים. חמושים, כי בטחו שינצחו ביום קרב, ואנשים אלו לא יחזרו למצרים בראותם מלחמה. כל העם דהינו קטני אמונה, לא רצו להלחם בגלל חסרון אמונתם ואם היו רואים מלחמה, היו שבים למצרים.

ובשבילם הסב הקב"ה דרך ים סוף.

וזה שאמר הכתוב: "ויסב אלוקים את העם" כנ"ל פן ינחם העם" וגו'. מ'מפרש מה הסיבה רק בשביל העם כי בעבור בני ישראל לא היה צורך לזה, כי "חמושים עלו בני ישראל" ולא היו חוזרים גם אם יראו מלחמה בגלל בטחונם בה'.

“זה קלי ואנוהו אלוקי אבי וארוממנהו”

אומר ר' מאיר מפרמישלן זצ"ל שיש יהודים שכל עבודת ה' שלהם מתבססת על זה שאבא שלהם גם עשה ככה... הוא לא יודע למה, הוא לא יודע בשביל מי והוא לא יודע בשביל מה, אבל אבא שלי עשה וכמוצות אנשים מלומדה גם אני עושה. אנשים אלו גורמים שלא תהיה השראת השכינה בישראל. לעומת זאת, אלו האנשים שעושים לשם שמים, יודעים בשביל מה ובשביל מי, אנשים אלו גורמים שהשכינה תשרה בעם ישראל וכביכול בונים נוה, בית לשכינה.

זה מרומוז במקרא קודש שלפנינו "זה קלי" - כשאדם עובד את ה' מתוך הלב, לשם שמים, אז "ואונוהו" אני בונה לו נוח. אבל "אלוקי אבי" כשאדם עובד את ה' רק משום תעלה אלוהי אבי, בזה הוא גורם "וארומנוהו" שהשכינה תעלה למעלה ולא תשרה ביראכל.

**“וירדפו מצרים וישיגו אותם חונים על
הים כל סוס רכב פרעה וחילו”**

לכאורה הפסוק כתוב בצורה לא מסודרת. והיה צריך לכתוב ויירדפו מצרים כל סוס רכב פרעה וחילו וישיגו אותם חונים על הים? מפרש ה"כרם לדוד" על פי המבואר במדרש רבא שמות כג יד, שבני ישראל היו נדמים בעיניהם כאילו הם חיילים וכסוסים נקבות על כן רדפו אחריהם לתוך הים. וזה מה שאמר הכתוב: וישיגו אותם חונים על הים, ומה ראו? כל סוס פרעה וחילו, כי דימו בנפשם שהוא חיל פרעה.

“ויבקעו המים”

וקרע לנו את הים.

בעומדם על ים סוף, היו ישראל נתונים בפחד נורא. שכן חיל מצרים מנה מליון ושמונה מאות אלף חיילים [ולפי דעה שנייה במדרש - שמונה מליון חיילים! ולפי דעה שלישית במדרש שמונה ושמונים מליון]. שש מאות רכב בחור [הם המדברחים שבהם, כולל עטורי תכשיטים, בעלי בטחון עצמי שופע, ובראשם פרעה. עם ישראל עמדו על הים ופחד פחדים אחרים שבהם. הם שומעים אותם מרחוק לפניהם המצרים אחריהם, הם שומעים אותם מרחוק נזהמים: "אדרוך אשיג אחלק שלל", ואינם יודעים את נפשם מרוב פחד!!

מה עושים?
התחילו בני ישראל לתת עצות לקב"ה; "ארבע כתות נעשו
ישראל על הים: אחת אומרת פוּל לים [נתאבד], ואחת
אומרת נחזור למצרים [נתבצל] ונאמר להם
שהתבלבנו...], ואחת אומרת נעשה מלחמה כנגדן [גם
למות בקרב זה משהו...], ואחת אומרת נצווח
כנגדן [יִלְקוּשׁ רִמּוֹן רִלָּג].

אבל משה רבינו דחה את כל ההצעות ואמר: לאלו שאמר
[נקפוץ] לים אמר "התייבחו וראו את ישועת ה' אשר יעשה
לכם היום... לאלו שאמרו נחזור למצרים אמר משה, "כי
אשר ראינו את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד
עולם". לאלו שרצו להיחלם אמר משה "ה' יחלם לכם".
ולאלו שרצו לצוות אמר "ואתם תחרישון". [וע"ז אמר
שלמה המלך: "לסוסתי ברכי פרעה" - דהיינו: כשסוסי
פרעה דרפו אחריכם "דמיתין רעייתי" - דוממתי אתכם,
אמרת] לכם "ואתם תחרישון".

שתיקה של השגחה פרטית

היה חיים זאב זלד"א

!!PERSON

עין, ואם אדם רואה כסף זה לא פשוט...
 ירדתי וההוא עקב אחרי והוא קלט שאני
 במשוא השני. אז הוא הלך למשוא השני עקב
 אחרי השקית שלי וראה שהיא יצאה, ועד
 שהספקתי לצאת החוצה הוא לקח אותה
 וזהו.

אני יוצא החוצה ושואל את המאבטח מה
עם החבילה שלי, והמאבטח אמר לך תקח
ותלך. מה זה תקח ותלך. אני
אומר לו מה זה קח ולך את מה
אני יקח אין מה לקחת. אמרתי
לך שזה כסף ושוב פעם הוא
אומר לי שוב "אדוני קח ולך",
ואני שוב אומר לו אין מה לקחת.
הם עצרו את המכונה ובדקו אולי
נפל פה או שם, ואמר לי
המאבטח בא נלך לחדר מצלמות
זה נמצא בקומה ראשון. מי שלא
היה בחדר מצלמות לא יודע מה
זה עין רואה ואוזן שומעת...
מפחיד! חבר'ה זה חדר ענק כולו
מלא מסכינים וכל בן אדם שנכנס
לקניון עזריאלי רואים מה עושה
מה הוא זורק מה הוא מסתכל
עם מי הוא רב הכל אתה רואה...
אם זה כך במצלמות מה נעשה
שם בעולם הבא??

אני מגיע לשם ומחפשים את המצלמה שעומדת על הפתח של הקניון של עזריאלי. עד שמצאנו והנה... היא לא עובדת היום מה קרה? יש קצר...

באופן עקרוני, הייתי אמור לעשות בלאגן למאבטח שהרי אין לי חבילה ורצתי לומר לו שזה הרבה כסף וקבלתי כעס שאחרי הכל אני בן אדם... אבל אז חשבתי שכדאי לשתוק. איזה הוא גיבור הכובש את יצרנו שווה לשתוק! ואיך אני אתגבר על הכעס הזה?

אבל אני חשבתי על מהלך שאדם שעושה למען השני ועושה טוב לשני, הופך את מידת הכעס כי הוא הופך להיות שלא אכפת לו מעצמו וזה דרגה מאוד גדולה באמונה ואנו היום מפשיטים אותה. ואמרתני אני לא מעניין אותי. ה' יתן לי סייעתא דשמיא.

בעשרים אלף שקל אני קונה רהיטים, וזאחרים אין להם? חשבתי שניה ונזכרתי בכלה שספרה לי שאין לה כלום ניסתי להפנות אותה לקופת העיר. אבל כאן אמרתי ה' תן לי כח להתגבר על הכעס אני נותן לה אלף שקל תרומה שאני מגיע לבני ברק... נכון שזה לא נורמאלי שאני מפסיד עשרים אלף שקל ועוד נותן אלף שקל... מה עובר עלי... אבל לללא לללא!!! זה הסוד זה הנקודה תעזור לשני ומה יצא הסייעתא דשמיא.

פתאום הרגשתי כזאת סייעתא דשמיא גדולה שטוב לי. אחרי שלוש דקות מגיע אלי בן אדם. אתה הרב זאיד? אמרתי לו שאני מודה באשמה.

איך יתכן שבזכות השתיקה תבוא לאדם
הישועה? מספר מגיד המשרים רבי חיים זאיד
שליט"א, בשיחה שמסר בשבוע שעבר:
תשמעו סיפור מדהים.

הבת שלי התארכה בשעה טובה, (ישר כח
ללכולם אפשר עדיין להביא צ'ק...) הלכתי
ללקנות לה רהיטים אני מגיע לתור. חצי אני חצי
ממהצד השני וכך מחליטים, הגענו ובחרנו
בכנות בבני ברק.

כמה זה? 22,000 שקל. אמרתי
לו תקשיב תעשה הנחה. והוא
אמר לי תביא מזומן 20,000.
אמרתי לא נורא.

פלא פלאים! הלכתי לבנק להוציא 20,000 אלף שקל. ושם אומרת לי הפקידה שאין לה בקופה כסף ואם אני רוצה אז צריך להמתין.

אני ממתין רבע שעה וחשבתי שיביאו אישור מנהל יפתחו את הכספת וזהו נסיים עם הסיפור. חשבתם שלא מיהרתי? היה לי בדיוק קו 970 לחיפה שם מסרתי שיחה לסמינר. ואין לי זמן. הפקידה ליד שאלה אותי אם זה יעזור לי שטרות של עשרים, אתם יודעים כמה זה עשרים אלף כשטרות של עשרים? זה אלף

שטרות מגוהצים אבל זה מהעשרים החדשים...
ואני אומר לה אין בעיה תביא לדעתי אין שום
הבדל בכך העיקר שאני אתן להם כסף.
היא שמה לי את הערמה ועטפה לי את זה
ואני יוצא מהבנק.

אני מגיע לחנות של הרהיטים ורואה משהו מסדר את הרהיטים והחנות סגורה. אני דופק לו שיפתח, הוא בא ופתח את הדלת ואמר לי שזה ספירת מלאי -סוף שנה- ולכן החנות סגורה. עכשיו יש לך אלף שטרות של עשרים איך תסחוב את זה איתך עד לחיפה, מה אני עושה עכשיו? אבל אין ברירה החלטתי שאני נוסע לחיפה.

עליתי לאוטובוס וישבתי במקום שלידי
אף אחד לא ישב ושמתי את הרגל. אנשים
מסתכלים ואני אומר להם אפשר להמשיך
ונזהר ושומר על זה חזק חזק.

בחזרו שיצאתי מחיפה ברכבת, ירדתי בתחנת השלום- במגדלי עזריאלי, ואתם יודעים שעולים לרכבת יש כמין תהליך ארוך כזה שצריך גם לסחוב את התיקים ואחר כך גם להעביר אותם במבדק בטחוני. והתיק עובר בדיקה. אני לוקח את השקית ואומר למאבטח שיסתכל מה יש לי בתוך השקית, כסף.

אבל הוא לא הסכים לוותר וחייב אותי לשלם את השקית בתוך המכונת בידוק, ושמת. ואיפה הייתה הטעות שלי? שישבתי ברכבת ישבתי ושמת את הכסף עלי והתחלתי לספור את הכסף ברכבת. ומשהו מאחרי שם

ירדתי והוא
עקב אחרי והוא
קלט שאני
במשוא השני.
אז הוא הלך
למשוא השני
עקב אחרי
השקית שלי
וראה שהיא
יצאה

המשך - שתיקה של השגחה פרטית

הרב חיים צבי קלמן

תרמתי אלף שקל לצדקה. אתה רואה איך שהקב"ה זימן אותך לידי, שמזה שאני הולך לבת מצווה, אני פוגש אותך ואתה הסגרת את עצמך...

הוספתי לומר לו. בא נהיה ידידים יותר טובים. בא נראה אותך הולך לבית מלון על חשבוני ואני יהיה שם גם. אתה תלך?? והוא אמר לי שסבא שלו היה צדיק אבל אני אמרתי לו זה לא עוזר שסבא שלך היה רב. אני רוצה שהנכדים שלך יגידו שסבא שלהם היה תלמיד חכם ולא רק אתה תגיד את זה...

הוא ענה לי אין לו בעיה וסדרתי לו סמינר של ערכים לשבוע הבא. שלמתי חמש מאות שקל. הטלפון שלו היה אצלי וכל שבת הייתי אומר לו שבת שלום. כמה כסף הפסדת?? אלף חמש מאות שקל!! אני מגיע לבני ברק עם הכסף ומביא לה את השקית זה עשרים אלף שקל. היא אומרת לי מי מביא כזה כסף אולי לך תביא לי חצאי שקלים... מה זה הדבר הזה...

היא מחייגת לבעל הבית, ואומרת לו שהגיע אחד עם ארגז של שטרות של עשרים ואמר לה שהוא מגיע לחנות. הוא נכנס ואומר לי הרב זאיד אתה לא מכיר אותי? אני מכיר אותך מהסיפורים. והוא אומר לי שאולי בחנות הרהיטים שלי יהיה לך גם סיפור. אמרתי לו הכל תלוי בך תעשה לי הנחה תקבל סיפור...

הפקידה אומרת, שהיא לא רוצה להתערב אבל כבר הוא קיבל הנחה של אלפיים שקל. זה בסדר אמרתי לה אני בעל הבית תעשי לו הנחה של לא תאמינו כמה כסף!! אלף חמש מאות שקלים!! אמרתי לו יש סיפור. זה רהיטי 'שוהם', מגיע לו פרסום.

ובסוף ראיתי איך שגם את האלף חמש מאות שקל הקב"ה יחזיר לי. אם הייתי מתעצבן הייתי מגיע לבית והייתי כועס מה היה יוצא לי מזה? זה זכות השתיקה!

צריך ללמד זכות. לא צריך לצעוק אתה לא יודע מה עובר לבן אדם באותו רגע שהוא כועס.

אומרים שלחתן ולחמותו יש חוסר הבנה. פעם בקשה חמותו של חתן אחד מאה שקל. ואמר לה בא נראה מתי הכסף יחזור אלי. והיא כעסה מאוד. ואחרי כמה חודשים הוא הגיע לחמותו ואמר לה שהחזירו לו את הכסף. והיא מסתכלת עליו מי החזיר. ואז הסביר לה את הכוונה שלו. הוא כל פעם שעושה חסד הוא חושב על זה שהקב"ה יחזיר לו ולזה הוא התכוון ש'מעניין מתי הכסף יחזור אלי'... וסתם היה בלאגן וסכסוכים בכל המשפחה!! לא חבל.

אמרתי לו, תשמע מותק. אני רוצה שתלמד מה זה אמונה. מה זה כעסת שלמת, כמו שיש בחנויות שברת שלמת. אני עמדת למטה ואמרתי למאבטח אל תשים את זה במכונה הראתי לו שזה כסף אבל הוא מחליט עד הסוף תשים. אני כבר דמינתי איך שזה הולך לקרות. ומיד אחרי שראיתי שאין את השקית

תגיד אתה שמדבר? הוא שואל. אמרתי לו שכן. וביקש ממני אתה יכול לעשות לי חסד. למעלה בקומה האחרונה יש מסעדה מדהימה ואני עושה בת מצווה לבת שלי. וירדתי עכשיו לקנות איזה משהו מהחנות פה למטה והבת שלי כל היום שומעת אותך את הסיפורים שלך, ויהיה לה הפתעה גדולה שפתאום הרב זאיד מגיע.

אמרתי בא נעלה נעשה טוב לבן אדם. מגיעים למעלה איזה נוף. הגעתי ברכת אותה סיימנו הצטלמו וגמרנו. עמדת שם והסתכלתי מהחלון על הנוף ואמרתי אולי למעלה אני יראה את הנגב... ואתם לא תאמינו מה אני אספר לכם!!

עומד לידי בן אדם שמסתכל על הגדר ומחזיק טלפון ומדבר עם חבר שלו. והוא אומר לחבר שלו. "תעזוב אחי הכל שטרות של עשרים עשרים עשרים.... אני מסתכל עליו והוא מסיים את השיחה. אמרתי לעצמי אני עכשיו עוקב אחריו.

ועיני קלטו שיש לו על הכסא שקית של 'פזזה' זה חנות של בגדים בבני ברק. עדיין לא רואה את הכסף שלי. עד שהוא הלך להזמין לו כוס בירה. איך שהוא הלך להשים כוס בירה אני פותח את השקית ומגלה את כל הכסף, עשרים אלף שקל בעשרים. ואני פחדתי לקחת כי הוא עומד שם שתי מטר לידי ואמרתי מה אני עושה עכשיו??

הוא חוזר עם כוס בירה וישב על כיסא. לקחתי כסא וישבתי לידי. אמרתי לו 'אהלן מה שלומך אחי, והוא שאל אותי מי אני. אמרתי לו שהוא יכיר אותי עוד מעט... והוא הסתכל עלי ומתחיל לחשוב מהיכן הוא זוכר אותי. ואני אומר לו. 'תשמע טוב. אתה מכיר את מפכ"ל המשטרה? אלשיך הוא תמני. והוא קרוב משפחה שלי, בגלל שהוא אח של גסתה של אשתי, ותקשיב טוב' אני אומר לו. 'אני יכול לשלוח אותך לצינוק 280 יום עם ראש למטה והרגלים למעלה... ואם אתה גבר בא תהיה כמו ידיד ותשים לי את כסף על השולחן.'

אני לא יודע, הוא אומר לי, ראיתי את זה על המשוא חשבתי שזה לא שייך לאף אחד. קודם שהביא לי את הכסף הוא תפס לי את היד ושאל אותי אחרי הכל איך ידעת שאני פה? אני ברחתי למגדלי עזריאלי למעלה איך ראית אותי?

אמרתי לו, תשמע מותק. אני רוצה שתלמד מה זה אמונה. מה זה כעסת שלמת, כמו שיש בחנויות שברת שלמת. אני עמדת למטה ואמרתי למאבטח אל תשים את זה במכונה הראתי לו שזה כסף אבל הוא מחליט עד הסוף תשים. אני כבר דמינתי איך שזה הולך לקרות. ומיד אחרי שראיתי שאין את השקית

"אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' ויאמרו לאמר אשירה לה' כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים" (שמות טו, א)

שבת זאת נקראת שבת "שירה" על שם השירה ששרו עם ישראל בקריעת ים סוף, ושבחו והודו לה' יתברך על נסיו ונפלאותיו.

ורבות האריכו בספרים הקדושים במעלת ובשבח ההודאה להשי"ת, ואמרו על מקרא שכתוב (תהלים ס', ו) "נתתה ליראיך נס להתנוסס" וגו'. כל מי שהקב"ה עושה לו נס ומודה לו, הקב"ה עושה לו עוד.

הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל באר את הפסוק בתהילים (פרק נ', כג) "זובח תודה יכבדני ושם דרך אראנו בישע אלוקים", המכוון בזה הוא- כי מי שמקבל טובה מזולתו ואינו מכיר את הטובה ואינו נותן לו הודיה על כך. אין לו לצפות שיחזור המטיב להטיב עמו פעם אחר פעם, אחרי שרואה שאין מחשיב טובה לכלום. אבל אם מראה שמכיר טובתו ונותן לו שבח והודיה זהו גורם לחזור ולהטיב עוד כמה פעמים.

אמרו חז"ל (מסכת ברכות דף לה) "כל הנהנה מעוה"ז בלא ברכה כאילו גזול לכנסת ישראל, כי חז"ל קבעו ברכה לכל מין ומין קודם שיאכלנו ללחם המוציא לחם, לפירות האדמה כורא פרי האדמה, לפירות האילן בפה"ע וכן לכולם, כי הקב"ה נותן מטר בעיתו להוציא לחם ומזון לחיותנו, ולזה ראוי להכיר הטובה ולברך את ה' מקודם שנהנה מהן, וע"י זה גורם שיוסיף ה' ליתן השפעה בכל המינים לטובתינו, אבל אם נהנה בלא ברכה ומראה שאינו מכיר בטובת ה', גורם שיסיר ה' השפעתו מאתנו ח"ו בצמיחת דגן וכדומה וזה היזק ורע לכל בני אדם- וזהו אומרים הנהנה מעוה"ז בלא ברכה וגורם חסרון השפעה ח"ו גזול בזה לכללות העולם.

ולזה אמר השם "זובח תודה"- כי קרבן תודה בא על הנס שניצול מאיזה צרה מקריב תודה שזה שבח והודיה להשי"ת, ואמר "זובח תודה יכבדני"- ובזה "שם דרך אראנו בישע אלוקים"- שע"ז אחזור ואראנו גם לעתיד בישע אלוקים...

וסיפורים רבים נתפרסמו על אנשים שהיה להם איזה טרדות וכו', ובמקום להכנס לעצר ולהתעסק באותו דבר שמצער אותו [אפי' שזה לפעמים קשה לאדם בעת צרה, ה' יצילנו] בחרו להסתכל על כל חסדי השי"ת שעושה עמם בכל עת ובכל שעה. וסיפרו שראו בכך ישועות רבות.

והוא עפ"י הדברים הנ"ל שכשאדם מודה על ישועת ה', זוכה הוא לישועות נוספות.

וכמו שכתב רבינו יונה ב"שערי תשובה" (שער ד', אות יב) "... וכן בעניין ההודאה על הטובה נאמר (תהלים נב, יא) "אודך לעולם כי עשית ואקווה שמך כי טוב נגד חסידך"- פירוש: אודך על הטובה שעשית עמדי, ובעבור זה אקווה להתמדת טובותיך..."

טוב להודות לה'...

שבת שלום ומבורך

מדור תמיהות וקושיות אשכול יוסף

הגאון רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

"ארבעה דברים צריכים חזק" (בר"י)
ויעזוק בהם האדם בכל כוחו (רש"י)

הזיז

סיפורים ומחזקים

"כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם" (י"ד, י"ג)

היאך הרמב"ם ועוד חכמים קבעו מושבם בארץ מצרים והלא יש איסור לשוּב לארץ מצרים ולהשתקע בה?

איתא בירושלמי (ריש פ"ה דסוכה) ובמכילתא (בפרשתנו סי' ג') תני רבי שמעון בר יוחאי אומר, בשלושה מקומות הוזכרו ישראל שלא לשוב למצרים, שנא' לא תוסיפו לראותם עד עולם, לא תוסיפו לשוב בדרך הזה עוד, לא תוסיף עוד לראותה. שלוש פעמים חזרו ובשלושתם נפלו, האחת בימי סנחריב שנא' הוי היורדים מצרים לעזרה, השניה בימי יוחנן בן קרח, והשלישית בימי טרכינס. וכן מבואר בגמרא במסכת סוכה (נא): שיהודי אלכסנדריא של מצרים חיו בעושר וגדולה ונהרגו כולם על ידי טרכינס הרשע, משום שעברו על הפסוק "לא תוסיפו לשוב בדרך הזה עוד". וכן פסק הרמב"ם (הלכות מלכים פ"ה ה"ז) שמותר לשכון בכל העולם חוץ מארץ מצרים.

ויש להפליא ולתמוה מאד היאך השתקעו במצרים רבים מבני אחינו בית ישראל, לרבות חכמים וסופרים, ואף הרמב"ם שפסק בעצמו שיש איסור לדור במצרים גם הוא השתקע בה, וכן רב סעדיה גאון, בעל השיטה מקובצת רבינו בצלאל אשכנזי, האריז"ל, הרדב"ז, רבי אברהם הלוי בעל שו"ת גינת ורדים, המהריק"ש, ועוד הרבה חכמים וגדולים. ואף בדורנו אנו מצינו לרבינו הגדול מאור הדור רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל ששקע מושבו בארץ מצרים כמה שנים, בעצת רבותיו ארזי הלבנון ובראשם הגאון המופלא ראש הישיבה מוה"ר עזרא עטייה זצ"ל, וצריך ביאור, על מה סמכו להתיישב במצרים בניגוד למה שנכתב בתורה ונפסק להלכה?

♦ ישוב א' ♦

מצרים נחרבה ונתיישבה מחדש

הריטב"א (יומא לח:) מתרץ בשם יש אומרים שאותם עיירות כבר נתבלבלו ונחרבו, ואלו העיירות הקיימות במצרים אחרות הן, שנתיישבו אחרי כן. ומבואר שלדעתו כיון שאותם עיירות במצריים נחרבו במשך הדורות האחרונות, בטל להם שם מצרים של התורה, וסר האיסור לשהות בהם, וכיון שמצרים נתיישבה מחדש, עיר חדשה היא, ואינה בכלל האיסור של התורה, אף שהיא נקראת מצרים. ועיין עוד מה שנתבאר בסמוך.

♦ ישוב ב' ♦

מצרים שאנו מכירים אינה מצרים

המוזכרת בתורה

ברם ראיתי בשו"ת יחיה דעת (ח"ג סי' פ"א) שהבין את כוונת דברי הריטב"א הנ"ל באופן שונה לחלוטין, וביאר שמצרים שאנו מכירים אינה מצרים הכתובה בתורה, והביא שכן כתבו כמה אחרונים, שהמהריק"ש (בהגהותיו לאבה"ע סי' קכ"ח) כתב שעיר אלקאהרה, היא קהיר, נקראת על שם המלך שבנאה, ואינה ארץ מצרים שבמקרא, אלא מלכות אחרת היא, ולכן כמה גדולי עולם שכנו בה, ולכן כותבים בגט אלקאהרה הסמוכה לפטאס מצרים, והיא צוען מצרים. אך העיר שמכל מקום אלכסנדריא של מצרים בכלל האיסור, ואם כן עדיין קשה ויפלא על כמה מגדולי עולם שהתיישבו בה, עד הדור האחרון.

אולם לאור האמור יש לומר שאין הכוונה שמצרים של היום אינה מצרים מזמן אבותינו שעליה נאסר בתורה, שאם כן היכן היא מצרים, אלא כוונת הריטב"א שכוין שנחרבה מצרים כליל עד היסוד ונבנתה מחדש, שוב אינה בכלל האיסור. ולפי זה יש לצדד בזמן הזה מותר להתיישב אף באלכסנדריא של מצרים, דשמא אף היא חרבה בזמן המלחמות בדורות האחרונים, אחרי מה שמצינו בגמרא (סוכה נא): שנענשו אחינו בית ישראל שהתיישבו בה.

מעשה באדם שאמר לרב "אני כל הזמן בורח מהכבוד, ואני לא רואה שהכבוד רודף אחרי". אמר לו הרב "בכל פעם שאתה מביט מאחורין ומחפש אותו - הוא מתחבא"; ומעשה נוסף באדם עם הארץ שאהב כבוד, הגיע לאיזה בית כנסת, וביקש מהגבאי שיתן לו כיסא מכובד ליד רב בית כנסת בתמורה לסכום הגון שנתן לו. והנה הגיע מנחה של שבת, והאיש רצה להראות לרב שגם הוא מבין הרבה. שאל את הרב "מה זה שכתוב 'צדקתך וגו', אדם ובהמה תושיע ה'" מי זה שהניח את הבהמה ליד האדם?". אמר לו הרב "תשאל את הגבאי, מה אתה שואל אותי?".

מסופר על יהודי אחד שבא לחפץ חיים ושאל אותו לאמר: יש לי שדה שמניב כך וכך יבולים בשנה, ויש אפשרות לקנות עוד שדה סמוכה ולהרוויח פי שלוש, אבל זה יבוא על חשבון תפילות במניין ולימוד תורה, מה דעת הרב?? אמר לו הח"ח אמשול לך משל למה הדבר דומה: לאדם שהיתה לו חבית יין וברו בתחתיתה, החליט לקבוע עוד ברז בצידה, יין לא יהיה יותר בחבית, אבל היין רק יגמר מהר יותר. והנמשל ברור: מה שקצוב בראש השנה זה מה שתקבל.

הגמרא (תענית כ"א.) מספרת על רבי יוחנן ואילפא שעזבו את הישיבה והלכו להחיות נפשם במלאכה, כיוון שהיתה השעה דחוקה להם, כשישבו לאכול בצד הדרך תחת חומה אחת שמע רבי יוחנן ששני מלאכים מדברים בניהם, האחד אמר לשני בוא ונפיל את החומה הזו על שני האנשים שעוזבים חיי עולם והולכים לעסוק בחיי שעה, אמר המלאך השני עזוב אותם מפני שאחד מהם עתיד לעלות לגדולה ולהתמנות ראש הישיבה, רבי יוחנן שמע את שיחת המלאכים ואילפא לא שמע, אמר רבי יוחנן לאילפא שמעת משהו? אמר לו לא שמעתי. הבין רבי יוחנן כיוון שמשמים השמיעו דווקא לו משמע שהוא עתיד לעלות לגדולה, אמר רבי יוחנן לאילפא אני חוזר לישיבה. וכך היה. רבי יוחנן התמנה במשך הזמן לראש הישיבה ואילפא הלך להחיות נפשו.

כתב הבן איש חי זצוק"ל שאם נגזרה על האדם ברכה או גזירה טובה אפילו אם יברח ממנה היא תרדוף אחריו עד שתשיג אותו. והביא הרב ז"ל מעשה בגנב אחד שהיה פותח שערים בתבונה ולא היה דלת או מנעול שעומד בפניו, באחד מפריצותיו הסוחפות כשנכנס לבית אלמנה עשירה וגלמודה והחל למלא שקיות מהשלל החלו הרהורי חרטה ותשובה מקננים בליבו, חשב עד מתי יפחד מבעל הבית שלמטה ולא יפחד מבעל הבית שלמעלה שתמיד רואה אותו. החליט שהוא מחזיר הכל למקומו ויהי מה, אם הקב"ה רוצה לתת לו את העושר בדרך חיובית היד ה' תקצר? היפלא מה? דבר? ברוך אומר ועושה, החזיר הכל למקומו ושב כלעומת שבא. למחרת הלך לרב העיר להתוודות בפניו ולקבל עליו תשובה אמיתית, אמר לרב את חטאי אני מזכיר היום, והחל לפרט לפניו את מעשיו מיום עומדו על דעתו, עוד הם מדברים באה אותה אלמנה לרב להתאונן לפניו שאתמול כמעט וגנבו את כל עושרה והיא פוחדת להשאר לבד לכן מבקשת ממנו שימצא לה זיווג כשר והגון. הרב שידך בין החוזר בתשובה לאלמנה והתחתנו ברוב פאר והדר, ומה שלא לקח באיסור לקח כעת בהיתר וברווח.

מספר הגאון הצדיק הרב שלום מרדכי הכהן שבדרון זצוק"ל מעשה באדמו"ר אחד שנקלע לעיר זרה, חיפש בית הכנסת ולא ידע להיכן לפנות. לפתע ראה יהודי שחולף על פניו במהירות, שאל אותו היכן יש כאן בית הכנסת? אלא שאותו יהודי לפני שמע את השאלה ענה אין לי זמן אני ממחר לביהכ"ס. הלך האדמו"ר אחרי אותו יהודי, וכשהגיעו לביהכ"ס אמר לו האדמו"ר יש לי קושיה: כשיעקב נאבק עם המלאך כתוב "ויאבק איש עימו", וחז"ל אמרו שאותו איש היה הסיטרא אחרא. ואילו כשיוסף הלך לחפש את אחיו כתוב "ויפגשוהו איש וישאלהו מה תבקש" וחז"ל פירשו שזהו המלאך גבריאל. למה דרשו חז"ל פעם איש הוא הס"מ ופעם פירשו שהאיש הוא המלאך גבריאל?? התשובה לכך היא שכבר בפסוק מרומז ההבדל בין איש לאיש, שאם בא אורח לעיר ומבקש להגיע למקום שלא מוכר לו האיש שואל אותו לשלום, וגם שואל אותו מה הוא מבקש, זה המלאך גבריאל, אבל אם יאמר לו האיש אין לי זמן, שלחני כי עלה השחר דע לך זהו הס"מ!!

מסופר שפעם נכנס אל רבי יחזקאל לוינשטיין תלמיד חכם אחד והגיש לפניו תוכנית שהגה שלפי דעתו תוכל לבצר את חומות הדת ולחזק את התורה בארץ. הרגיש רבי יחזקאל כי בביצוע התוכנית עלול מאן דהוא להיפגע. קם על רגליו והכריז בהתרגשות, כך מקובלני מרבתי, בניין בית המקדש יבוטל אם בנייתו עלולה לפגוע באיזה אדם מישאל, שמע התלמיד חכם ההוא ובאמת גנז את תוכניתו.

ספר אור השבת
מבית עלון "אור השבת"
סיפורים מחזקים ומרתקים וכן נזארים נדירים
ומרתקים על פרשת שבוע, עם שכל המדורים בעלון
במחיר 35 ש"ח, לפרטים: 052-7148454

נקרוב מהדורה שנייה!!

ניתן להשיג את הספר "אשכול יוסף"
בפלאפון - 054-8460007

גיליון 2' יו"ל על ידי מבין "ברם יוסף" בעיה"ק ירושלים תובב"א

קולמוס הדיברון

בברכת רבותינו ראשי הישיבות מעתיקי השמועה ארזי הלכנון הגאונים הגדולים
מרן הגאון הגדול מוה"ר משה צדקה שליט"א ר"י "פורת יוסף" ומרן הגאון הגדול מוה"ר דוד כהן שליט"א ר"י "הברון"

סגולה לזיכרון על ידי לימוד ועסק בענייני זכירה

הנה עלה בדעתי לחדש בס"ד עוד דבר בעניין הזיכרון, כי הנה כמו שמצינו במסכת מנחות (ק:) שהעוסק בדבר אחד בתורה נחשב לו כאילו קיים לאותו הדבר, כדרשת רבי יצחק ממה שנאמר (ויקרא ו) "וזאת תורת החטאת וזאת תורת האשם", כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם.

וכן איתא בגמרא (תענית כו: מגילה לא:) אלמלא מעמדות לא נתקיימו שמים וארץ, שנא' (בראשית ט"ו) "ויאמר ה' אלהים במה אדע כי אירשנה" אמר אברהם רבש"ע שמא ישראל חוטאין לפניך ואתה עושה להם כדור המבול וכדור הפלגה, אמר לו לאו, אמר לפניו רבש"ע הודיעני במה אירשנה, אמר לו (בראשית ט"ו) "קחה לי עגלה משולשת ועז משולשת". אמר לפניו רבש"ע תינח בזמן שבהמ"ק קיים, בזמן שאין בהמ"ק קיים מה תהא עליהם, אמר לו כבר תקנתי להם סדר קרבנות, בזמן שקוראין בהן לפני מעלה אני עליהם כאילו הקריבום לפני, ואני מוחל להם על כל עוונותיהם.

וראה עוד ברמ"א (או"ח סי' קל"ג) שכתב שיש להזהר לומר פטום הקטורת מתוך הכתב ולא בעל פה, משום שהאמירה במקום הקטרה וחיישינן שמא ידלג אחד מסממניה, ואמרין שהוא חייב מיתה אם חיסר אחת מסממניה, וכתב שלכן נהגו שלא לאומרו בחול לפי שממהרים למלאכתו וחיישינן שמא ידלג. והבית יוסף (שם) חולק מטעמא אחרינא.

ומבואר שהלימוד בפרשת הקרבנות אינה סגולה או מעלה בעלמא, אלא נחשב לאדם ממש כאילו קיים בפועל מה שלומד, וכן כתב הטור (או"ח סי' א') שכשיסיים פרשת הקרבנות יבקש שיהא זה חשוב ומקובל כאילו הקריבם בזמנם. וכתב השלח"ק (מסכת תענית פרק גר מצוה) שעל כן מי שחטא חטא שחייבה עליו התורה להביא קרבן, אף אם עשה תשובה גדולה, יזהר לעסוק בפרשת הקרבן של אותו החטא, כדי שתהא כפרתו שלימה, וכן כתב מרן החפץ חיים במשנ"ב (סימן של"ד) בשם הסה"ק. וכן מצינו לגדולי הדור שהורו למי שנכשל באיזה דבר שיעסוק בהלכותיו ויהיה לו לכפרה.

ומעתה כך יש לומר גם לענייני זכירה, שהלימוד והעסק בענייני זכירה עושים רושם לאדם כאילו קיימם ויועיל לו להיות זכרן, נמצא לפי זה שעצם הלימוד בספר העוסק בענייני זכירה טוב ומסגול הוא מאד לזיכרון, שהרי יסוד זה אינו נכון רק לעניין קרבנות אלא בכל התורה כולה, וכמו שכתב השלח"ק (בהקדמה לתורה שבכתב אות ט"ו) בביאור המדרש (ויק"ר סי' ל"ה) אמר רבי חנינא בר פפי אמר להם הקב"ה לישראל אם שמרתם את התורה מעלה אני עליכם כאילו עשיתם בעצמכם שנא' (ויקרא י"ט ל"ז) "ושמרתם את כל חוקותי ואת כל משפטי ועשייתם אותם", כלומר שמי שעוסק בתורה לשמה מעלה עליו כאילו עשה, וביאר בזה מאמר התנא "כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה", כי על ידי הלימוד מעלים לו כאילו קיים הרבה מצוות, והוסיף שאין האדם שלם אלא בקיום כל התרי"ג שאז נשלמו רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, והיינו על ידי הלימוד בהם. וכיצא בזה כתב בשו"ע הרב (פ"א מהל' ת"ת) בשם חכמי האמת שכל נפש מישראל צריכה לבוא בגלגולים רבים עד שתקיים את כל התרי"ג מצוות גם בדיבור ומחשבה על ידי לימוד הלכותיהן, שבוה נחשב לו כאילו קיימם.

אחר הדברים האלה נראה ליישב קושיא אלימתא, דהנה במסכת יבמות (סג:) איתא, בן עזאי אומר כל שאינו נושא אשה כאילו שופך דמים וממעת הדמות, שנא' "ואתם פרו ורבו", אמרו לו לכן עזאי יש נאה דורש ונאה מקיים, נאה מקיים ואין נאה דורש, ואתה נאה דורש ואין נאה מקיים, אמר להן בן עזאי ומה אעשה שנפשי חשקה בתורה, אפשר לעולם שיתקיים על ידי אחרים. וצע"ג היאך בן

עזאי פטר עצמו בתשובה זו שחשקה נפשו בתורה ואפשר לעולם שיתקיים על ידי אחרים, וכי מי שחשקה נפשו בתורה יכול לפטור עצמו מתפילין ושאר מצוות ויתקיימו על ידי אחרים, (וראה בכרם יוסף סוטה ע"י ל"ג שבעה יישובים). ברם לאור האמור יש לומר שזו היתה גוף טענת בן עזאי שמי שעוסק בתורה ועמל ויגע בה בכל כוחותיו בבחינת חשקה נפשו בתורה מעלה עליו הכתוב ממש כאילו קיים כל מה שלומד, ונפטר בזה מלקיים, אך חכמי דורו חלקו עליו בטענה שאף שיש מעלה ורושם ע"י הלימוד, אך אין זה פטר מלקיימם.

גיליון זה יו"ל לזיכוי אלפי ישראל בכל רחבי הארץ על ידי האחים הנעמים היקרים והחשובים אוהבי התורה ולומדיה מיחדי סגולה

כמור גדעון ניסים ומר אהרן ניסים ה"ו

לברכה והצלחה להם ולכל ב"ב בכל מעשה ידיהם לטובה ולברכה

וכן יבורך ידידנו הנעלה שלומי ניסים ה"ו

מוקדש לע"נ הוריהם היקרים:

סאלם אליה בן מסעודה ז"ל נוריה בת גורג'יה ע"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

מתוך הספר החדש (רב מכר) "ינא דיוסף - הסגולה לזיכרון"

יצירת מופת בעריכה נאה ומשובחת "ייןבא דינסך"

ספר חדש העוסק סביב סגולת הזיכרון של הגר"ח פלאג'י מהאריז"ל

וּבו כָּל פְּרָטֵי עֲשִׂיַּת הַסְּגוּלָּה וּסְדוּרָתֶיהָ

בין היתר: האם ניתן לקיים את הסגולה בכל ימות השנה? האם במקום לעשות תענית הגוף מועיל לעשות תענית דיבור? האם ניתן לעשות פדיון תענית הגוף? או שמא אפילו תענית הראב"ד? האם הכנסת היין לארון הקודש מעכב? והאם בכלל זה מותר? בשעת עשיית תענית דיבור האם ניתן לכתוב בידו דברי חולין והלא כתיבה כדיבור? האם מותר לעשות תענית דיבור ותיקון כרת בשבת? האם מותר להשיב ולדרוש בשלום אחרים בעת עשיית תענית דיבור? האם ניתן לחלק תענית דיבור בין כמה אנשים? האם עשיר המחזיק בידי ת"ח יכול להכניס את היין להיכל על סמך תיקון הסגולה שעושה הת"ח? מי שעשה את תיקון הסגולה האם יכול למכור זכות זו לאחרים שיכניסו את היין לארון הקודש במקומו? מי שהתחייב ליתן ממון מתנה למי שיעשה תענית הגוף או תענית דיבור האם חייב לעמוד בדיבורו? אברך שרוצה לעשות ג' ימים רצופים תענית דיבור האם צריך ליטול רשות מבני ביתו? מתי צריך להכניס את היין לארון הקודש? והאם צריך לעשות את הסגולה דוקא על יין לבן? ומה הדין במיץ ענבים? אם בשעה שמריך להכניס את היין לארון הקודש יתבטלו מכך לומדי בית המדרש האם הדבר מותר? האם ניתן להכניס את היין לארון הקודש על ידי שליח? מתי צריך להוציא את היין מארון הקודש? מה צריך לכווין בעת הקידוש? מה דינו של מי שנשבר לו הבקבוק בשעת הוצאתו מההיכל? האם כל השוטה מאותו היין יועיל לו לזכירת הלימוד?

300 עמודים גדושים בעריכה מדהימה!

הספר מעוטרי בהסכמותיהם הנלהבות בכתי"ק של רבותינו ראשי הישיבות

מנחם אנדלסון רבי משה צדקה שליט"א | מנחם אנדלסון רבי דוד כהן שליט"א | מנחם הראש"ל אנדלסון רבי יצחק יוסף שליט"א ועוד

להשיג בחנויות הספרים המובחרות:

הפצה ראשית: 054-84-60007/8 או 02-5373570

באין מענה נא להשאיר הודעה
מחיר מיוחד לרגל ההוצאה